

RIGSARKIVET

Vejledning

Pasprotokoller

Indhold:

Side 2-3: Grundregler for indtastningen

Side 4-6: Vejledning til de enkelte felter

Side 7: Om pasprotokoller

Vejledning til pasprotokoller

Denne vejledning er udarbejdet for at sikre høj kvalitet i de indtastede pasprotokoller. Det er derfor vigtigt, at du følger den. Har du spørgsmål til vejledningen, kan du skrive til Rigsarkivet på crowd@sa.dk.

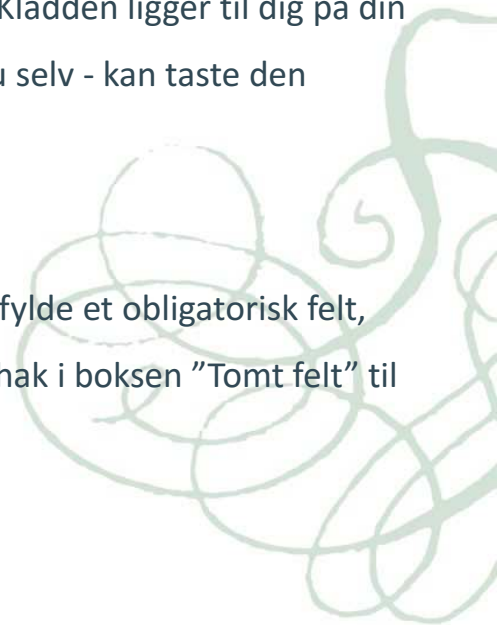
Grundregler for indtastningen

Kilden indtastes på samme måde som der står skrevet i den originale tekst, med samme stavemåde. Du skal altså ikke ændre stavemåden til nutidig retskrivning, eller rette fejlstavninger. Dette gælder også selvom du ved, der er fejl, eller teksten står i det forkerte felt. Du kan kommentere fejl i feltet "Indtasters bemærkninger".

Ligeledes skal du heller ikke skrive forkortelser ud. Enkelte undtagelser fremgår i vejledningen til de enkelte felter.

Hvis du holder pause midt i indtastningen af en side, kan du gemme som kladde og senere vende tilbage til indtastningen under "Min profil". Kladden ligger til dig på din profil i 24 timer, hvorefter den låses op, så andre – eller du selv - kan taste den færdig. Indtastninger gemmes ikke automatisk undervejs.

Alle felter er obligatoriske og skal udfyldes. Kan du ikke udfylde et obligatorisk felt, fordi der ikke står noget i originalen, sætter du i stedet et hak i boksen "Tomt felt" til højre for indtastningsfeltet.

Er kilden ulæselig?

- Er der noget, du ikke kan læse, så skriv i stedet ?? (to - og kun to - spørgsmålstegn):
- Hvis du er i tvivl om fx et efternavn som fx Thorkildsen, da skriver du:
Thorkildsen??
- Hvis du kun kan tyde begyndelsen af efternavnet, da skriv det du kan tyde - fx:
Th??
- Hvis du kun kan tyde slutningen af ordet, da skriv fx: **?? sen**
- Hvis du kan tyde begyndelsen samt slutningen, men ikke det i midten, da skriver du fx: **Th??sen**
- Hvis du kan tyde det midterste del af ordet, men ikke begyndelsen og slutningen, da skriver du fx: **??kild??**
- Hvis du slet ikke kan tyde ordet, da skriv: **??**

Oplever du, at skriften er svær at tyde, kan du med fordel tage Rigsarkivets online håndskriftkursus.

Du finder kurset her: <https://www.sa.dk/da/hjaelp-og-vejledning/gotiskhaandskriftintroduktion/>

Vejledning til de enkelte felter i pasprotokollerne

Indhold	Kommentar
Type	Passets type: "Udstedt", "Forevist" eller "Markedspas". Hvis ingen af delene, skriv da "Andet".
Løbenummer	Skriv nummer i løbenummerfeltet.
Dato (dd-mm-åååå)	Skrives som dd-mm-åååå. Brug altid otte cifre og to bindestreger. Hvis dato og måned mangler, skrives 00-00-1844. Årstal skrevet med kun to cifre, fx 97, omskrives til fire cifre, fx 1897.
Navn (for og efternavn)	Navnet på den rejsende. Skriv hvad der står, præcis som det står i protokollen.
Køn	Skriv "M" for mænd/drenge og "K" for kvinder/piger. Køn udledes af personnavnet.
Stand	Kan også være formuleret som Bestilling, hovedgerning, profession. Skriv hvad der står, præcis som det står i protokollen.
Nationalitet	Hvor den rejsende kommer fra.
Fødested	Skriv fødestedet, hvis det er angivet. Skriv alt hvad der står, præcis som det står på attesten inkl. stavfejl og gammel stavemåde.

Hvorfra	Hvor den rejsende kommer fra.
Hvorhen	Hvor den rejsende skal hen.
Hvor udstedt	Byen hvor passet er udstedt. Bemærk: I kilden kan oplysninger om, hvor og hvornår passet er udstedt være samlet i én rubrik. I afskrivningen skal de opsplittes i to felter.
Hvornår udstedt (passets dato)	Skrives som dd-mm-åååå. Du skal altid bruge otte cifre og to bindestreger.
Hvor sidst påtegnet	Byen hvor passet sidst er påtegnet. Bemærk: I kilden kan oplysninger om, hvor og hvornår passet sidst er påtegnet være samlet i én rubrik. I afskrivningen skal de opsplittes i to felter.
Hvornår sidst påtegnet	Skrives som dd-mm-åååå. Du skal altid bruge otte cifre og to bindestreger.
Mesters eller værts navn	For og efternavn(e) på den person, som pasholderen bor hos, enten undervejs, eller ved rejsens afslutning.
Værnepligtsoplysninger	Her indtastes personens værnepligtsoplysninger. Oftest vil Amt, Lægdsrullennummer eller løbenummer være angivet.
Anmærkninger	Skriv hvad der står i anmærkningsfeltet i kilden. Undlad at indsætte linjeskift.

Gebyr	Hvad rejsen har kostet. (Rigsdaler, Mark, Skilling, Kroner eller Øre).
Alder	Skriv hele tal. Systemet gemmer ikke specialtegn, såsom: ½, 1/2 og 0,5.
Signalement	Beskrivelse af den rejsendes udseende. Vækst, Bygning, Hårfarve, Øjne eller særlige kendetegn. Brug komma mellem flere oplysninger.
Indtasters bemærkninger	Her kan du tilføje oplysninger, der ikke har det dedikeret felt i indtastningsskabelonen. Dette felt kan også bruges, hvis du har specialviden om vedkomne, der ikke findes i skemaet.

Om Pasprotokoller

Der fandtes i fortiden mange forskellige pas: der var rejsepas, markedspas, sundhedspas, kludesamlerpas og mere. Pasprotokollerne var myndighedernes registrering af disse pas.

Hvad vi især har bevaret er rejsepas, som blev registreret både når de blev udstedt, samt når de blev forevist undervejs på en rejse. At rejse rundet i fortidens Danmark var ikke lige så fri en affære, som det er i dag og generelt var et rejsepas nødvendigt for alle rejser, hvor man skulle krydse vand – og til tider selv til rejser der ikke gjorde det. Et pas var gyldigt i 3 dage og blev udstedt til en bestemt destination, hvor den rejsende var pålagt at tage den korteste vej. Det skulle forevises på alle rejsens stop, til retsbetjentene, såvel som til kuske, færgemænd og kromænd.

I protokollerne finder vi et væld af forskellige informationer, da restbetjene noterede den rejsendes fulde navn, erhverv, afrejsested, destination. Derudover blev alder, nationalitet, fødested og beskrivelser af den rejsende udseende også ofte noteret. Protokollerne henviser dertil indirekte til hinanden, hvilket gør det muligt at sammenstykke hele rejser fra start til slut. Det giver os information om den danske befolkning, som ikke findes i andre bevarede kilder, hverken folketællinger eller lægdsruller.

